

Józef Chelmoński (1849-1914), Wyjazd, 1890
Kolekcja Muzeum Polskiego w Rapperswilu

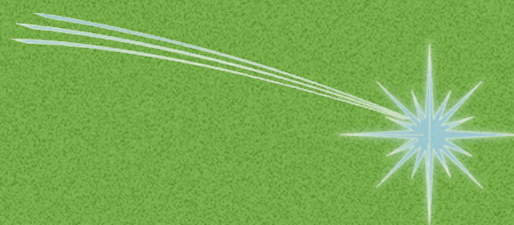
*Aktualności, ogłoszenia i wydarzenia w Muzeum Polskim w Rapperswilu.
Zapraszamy do zapoznania się z naszym Newsletterem.*

Newsletter

Numer 11 - grudzień 2016

Madonna z Dzieciątkiem i świętym Janem (1798)
Wincenty Lesseur (1745-1813)
Kolekcja Muzeum Polskiego w Rapperswilu

Drodzy Przyjaciele,

Niech zbliżające się Święta Bożego Narodzenia przyniosą Wam i Waszym Bliskim wiele radości, ciepła i optymizmu, a w Nowym Roku 2017 życzę spełnienia nadziei.

Dziękuję bardzo za dotychczasowe zaufanie i wsparcie.

W imieniu Zarządu Towarzystwa Przyjaciół Muzeum Polskiego i Zarządu Libertas

Anna Buchmann

Zakończenie Roku Henryka Sienkiewicza

Ciekawostki z życia pisarza

Zakończenie Roku Henryka Sienkiewicza

Numer 11 - grudzień 2016

Edukacja

Był miernym uczniem, ale wyróżniał się w języku polskim i historii. W Szkole Głównej w Warszawie próbował studiować najpierw prawo później medycynę. W końcu wybrał Wydział Filologii. W 1871 ukończył studia, ale nie otrzymał dyplomu, bo nie zdał egzaminu z j. greckiego. Został wielkim pisarzem w Polsce i na świecie. Był pierwszym Polakiem, który dostał nagrodę Nobla z dziedziny literackiej (1905 r.).

Egzotyczne podróże i polowania

Henryk Sienkiewicz na polowaniu

W Stanach Zjednoczonych brał udział w polowaniu na szare niedźwiedzie (okolice hrabstwa Los Angeles) i na zaproszenie myśliwych z San Francisco na bawoły (kanion górnego biegu rzeki North Platte). Podróż do Stanów finansowana była przez „Gazetę Polską” w zamian za korespondencję z podróży, która była umieszczona w gazecie („W listach Litwosa z podróży”- 1876-1878, wyd. G. Pol. osobno wyd. 1880 r.).

W 1891 rozpoczął podróż po Afryce, gdzie wybrał się z dwudziestoosobową

karawaną murzyńską na polowanie do puszczy na krokodyle i hipopotamy. Pobyt w Afryce zaowocował „Listami z Afryki” (wydane w „Słowie” w latach 1891-92 i osobno wyd. 1893 r.).

Próby pisania dramatu

W Ameryce powstała sztuka „Na przebój”, później przerobiona z nowym tytułem „Na jedną kartę” wystawiona we Lwowie (1879 r.) a potem z powodzeniem w Warszawie (1881 r.). Sienkiewicz nie napisał już potem żadnej sztuki.

Popularność

Był jednym z najpopularniejszych ówczesnie pisarzem, niekiedy podróżował incognito, by uchronić się od natrętnych dziennikarzy i wielbicieli.

Jego utwory miały wysokie nakłady, wielokrotnie je wznawiano i tłumaczono na wiele języków np; „Ogniem i mieczem” przetłumaczono na 26 języków. Najpopularniejsza książka i najbardziej znana za granicą „Quo vadis” przetłumaczono na 40 języków, a w Ameryce ok. 1900 r. nakład angielskiego tłumaczenia sięgnął 1 mln egzemplarzy.

Pochwały, nagrody, tytuły...

O Sienkiewiczu pochwalne opinie wypowiadał M. Twain, L. Tolstoj, G. Brandes.

Wśród licznych wyróżnień literackich, nagród pieniężnych otrzymał od narodu posiadłość ziemską Oblęgorek (pod Kielcami). Pisarz narzekał na koszty utrzymania posiadłości, ostatecznie traktował ją jako rezydencję letnią.

Z okazji 500-lecia istnienia UJ otrzymał tytuł doctora honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego. Nagroda Nobla otrzymana w 1905 r. wyniosła 138 tys. koron szwedzkich tj. 200 tys. fr. franków i była zwieńczeniem sukcesów pisarza.

Spadek dla pisarza

Alfred von Olszowski, bogaty ziemianin z Dolnego Śląska w r. 1909 ogłosił swój testament. Zapisał on Sienkiewiczowi ogromny majątek na wypadek, gdyby dzieci jego nie nauczyły się języka polskiego i nie wróciły do polskości.

Pisarz z góry zrzekł się praw do spadku, poprzestając na złożeniu przez rodzinę zmarłego 30 tys. marek w Banku Krajowym Galicyjskim, jako depozytu, który przeszedłby na własność jednej z polskich instytucji oświatowych w razie niespełnienia owego warunku (w r. 1932 sumę tę, zdevaluowaną do 3 715 zł., otrzymał Uniwersytet Ludowy w Odolanowie).

Marie Henryka Sienkiewicza (od lewej): Kellerówna, Szetkiewiczówna, Wołodkowiczówna, Radziejewska, Babska, fot. domena publiczna

Zakończenie Roku Henryka Sienkiewicza

Numer 11 - grudzień 2016

Marie w życiu Sienkiewicza

Było ich 5.

Pierwszą poważną miłością była Maria Jadwiga Keller zwana Miłą, której podarował pierścionek zaręczynowy, a ona w zamian ofiarowała mu sygnet ze szmaragdem, który zgubił. Zaręczyny zostały zerwane. Rodzice Marii niechętnie odnosili się do pisarza, tym bardziej, że w owym czasie składał wieczorne wizyty Helenie Modrzejewskiej, ale podobno spędzali razem czas tylko na rozmowach. Zmarła w 1919 r., trzy lata po zgonie pisarza. Zdażyła jeszcze zamówić za niego wieczystą mszę do dziś odprowadzaną 15 listopada, w rocznicę śmierci noblisty, w warszawskiej archikatedrze.

Kolejną Marią, którą pokochał i potem poślubił w 1881r. w była Maria Szetkiewicz. Z tego związku urodziła się dwójka dzieci syn Henryk, Józef i córka Jadwiga. Małżeństwo było krótkie, ale szczęśliwe. Pisarz bardzo troskliwie opiekował się chorą żoną, która zmarła na gruźlicę. W tym czasie powstawały kolejne odcinki „Potopu”.

Drugie małżeństwo w 1893 r. z młodszą od siebie o 27 lat Marią Romanowską - Wołodkowiczową było skandalem, skończyło się bowiem po 2 tygodniach. Prawdopodobnie z winy teściowej, której zresztą udało się rozwiązać ślub kościelny pod błahym pretekstem (nie było zapowiedzi przedślubnych).

Po nieudanym małżeństwie z Marią Romanowską-Wołodkiewicz pojawiła się w życiu pisarza dziennikarka Maria Radziejewska, ale niewiele wiadomo o tym związku. Najwyraźniej po skandalicznie krótkim drugim małżeństwie pisarz nie chciał się wiązać.

Ostatnia trzecia żona była Maria Babska, cioteczna siostrzenica Sienkiewicza, do której głównie żywił dużą sympatię niż głębokie uczucie. Chociaż po śmierci pierwszej żony już wtedy Maria Babska powiedziała pisarzowi, że chciałaby dzielić z nim życie, a Sienkiewicz nawet obiecał jej ślub, to jednak wtedy nie doszło do małżeństwa. Pisarz szybko się wycofał, tłumacząc się złym stanem zdrowia (rozstrój nerwowy). Tymczasem niespodziewanie w 1904 r. pobrali się potajemnie. Trzecia żona zapewniła mu spokój do ostatnich lat życia.

O nim pisała Modrzejewska we swoich wspomnieniach...

„Henryka Sienkiewicza poznaliśmy będąc z wizytą u nich na wilegiaturze i odtąd ten znakomity młody pisarz zaczął przychodzić prawie stale na nasze przyjęcia. Do dzisiaj widzę go jak siedzi w zacisznym kącie pokoju z ładną i pełną wyrazu twarzą wspartą na rękę, milczący, gdyż mówił niewiele (...). Niekiedy pozostawał dłużej od większości towarzystwa, i skoro się tak złożyło, że pozostali tylko najbliżsi przyjaciele, decydował się na czynny udział w rozmowie, ku naszej wielkiej radości, gdyż jego wszechstronna umysłowość i z lekka sarkastyczny humor działał jak ostroga także na innych, wywołując interesującą, na wysokim poziomie dyskusję. (...) stawała się ona tak fascynująca, że nasi goście nie zauważali, kiedy świece wypalały się do spodu i zastępowano je nowymi, a mętne światło dnia wdierało się przez story okienne. To jednak zdarzało się rzadko, godzina 1 lub 2 po północy była zazwyczaj hasłem do żegnania się naszych gości.”

Ciekawostki z życia Henryka Sienkiewicza

Zakończenie Roku Henryka Sienkiewicza

Numer 11 - grudzień 2016

Szwajcaria

Ostatecznie po wybuchu I wojny światowej zamieszkał w Vevey pod Lozanną, tam został prezesem Szwajcarskiego Komitetu Generalnej Pomocy Ofiarom Wojny w Polsce.

Akcja składkowa przyniosła ogromne rezultaty głównie dzięki działaniom pisarza jak i Paderewskiego (działania w USA). Do września 1916 roku zebrano 4 mln dolarów (tj. 20 mln koron austriackich). Pieniądze wysłano do kraju poprzez różne organizacje charytatywne.

Zmarł w wieku 70 lat, 15 listopada 1916 r. w Hotelu du Lac. Pogrzeb artysty w niewielkim miasteczku Vevey pod Lozanną, ściągnął jego przyjaciół, wielbicieli oraz oficjalne delegacje kilku krajów. 27 października 1924 r. odbył się powtórny pogrzeb Henryka Sienkiewicza w podziemiach katedry św. Jana w Warszawie.

Syn Henryk Józef Sienkiewicz (1882-1959)

Córka Jadwiga Sienkiewicz - Kornilowiczowa (1883 - 1969)

Potomkowie

Pisarz posiadał dzieci tylko z pierwszego małżeństwa. Syn Henryk Józef Sienkiewicz (1882-1959) z wykształcenia architekt-inżynier od 1910 r. pracował przy odbudowie Wawelu. W Polsce Odrodzonej był urzędni-

kiem w Min. Spraw Zagranicznych, po czym osiadł w Obłęgorku. Żona jego Zuzanna z Cieleckich była inicjatorką utworzenia muzeum w Obłęgorku, a potem jego kustoszem.

Córka Jadwiga Sienkiewicz - Kornilowiczowa (1883 - 1969) została malarzką i tłumaczką.

Muzeum Polskie w Rapperswilu

Muzeum Polskie przechowuje oryginalne listy Sienkiewicza oraz jego fotel, obity zielonym aksamitem w dekoracyjne wzory, eksponowany w sali „Znani Polacy”. W ramach kontynuacji obchodów 110. rocznicy wręczenia literackiej Nagrody Nobla Henrykowi Sienkiewiczowi, Ambasada RP w Szwajcarii zorganizowała wieczór artystyczny prezentujący postać i dorobek pisarza. W wystawie prezentującej pamiątki po Sienkiewiczach znalazły się też Sienkiewicziana z kolekcji Muzeum Polskiego w Rapperswilu.

Zebrała i przygotowała Katarzyna Helińska

Źródła:

- 1) Internetowy Polski Słownik Biograficzny <http://www.ipsb.nina.gov.pl/index.php/a/henryk-adam-aleksander-pius-sienkiewicz#text>
- 2) http://wyborcza.pl/alehistoria/1,121681,17264397,Malzenska_wpadka_pana_Sienkiewicza.html
- 3) <http://www.sienkiewicz.ovh.org>

Henryk Sienkiewicz z dziećmi

Nocne zwiedzanie muzeum

Trzecia edycja Andrzejek w Muzeum Polskim na Zamku w Rapperswilu

W nocy z piątku na sobotę, 25 listopada zorganizowaliśmy nocne zwiedzanie muzeum w andrzejkowej atmosferze. Była to trzecia edycja wydarzenia. Zwiedzający mieli możliwość zobaczenia naszych zbiorów o nietypowej porze, gdyż muzeum zostało otwarte w godzinach od 19:00 do 23:00.

Nasi goście mieli możliwość zwiedzania muzeum z przewodnikami w językach: niemieckim, polskim i angielskim. Przygotowaliśmy bufet z polskimi specjałami oraz zimnymi i gorącymi napojami. Andrzejki nie mogły obyć się bez "łania wosku" oraz loterii andrzejkowej. Całą atmosferę uświetnił duet jazzowy: Witek Kornacki i Felix Huber.

Andrzejki (znane kiedyś także jako Jędrzejki lub Jędrzejówki) to tradycyjny wieczór wróżb odprawianych w nocy z 29 na 30 listopada, w wigilię świętego Andrzeja. Andrzejki są specjalną okazją do zorganizowania ostatnich hucznych zabaw przed nadchodzącym z początkiem grudnia Adwentem. Niegdyś wróżby andrzejkowe miały charakter wyłącznie matrymonialny i przeznaczone były dla niezamężnych dziewcząt. Początkowo Andrzejki traktowano bardzo poważnie, a wróżby odprawiano tylko indywidualnie, w odosobnieniu; w czasach późniejszych przybrały formę zbiorową, organizowaną w grupach rówieśniczych panien na wydaniu,

zaś współcześnie przekształciły się w niezobowiązującą zabawę. Najbardziej popularną wróżbą andrzejkową jest łanie wosku. Ten sposób wróżenia polega na laniu wosku roztopionego w mosiężnym tyglu. Gorący wosk, (zwykle przez dziurkę od klucza), wlewa się powoli do miski z zimną wodą. Kiedy zetknie się on z powierzchnią chłodnej wody, zastyga, przyjmując rozmaite, czasem bardzo fantazyjne kształty.

Bardzo serdecznie dziękujemy Państwu za liczne uczestnictwo w muzealnych Andrzejkach.

Foto: Wojciech Walkiewicz

Fotorelacja z warsztatów Bożonarodzeniowych

Muzeum Polskie w Rapperswilu

Numer 11 - grudzień 2016

Foto: Rafał Wóycicki

Dziękujemy Państwu, którzy przybyli do Muzeum Polskiego, aby uczestniczyć w warsztatach bożonarodzeniowych. Było nam niezwykle miło gościć dużą grupę chętnych rodziców wraz z pociechami. Warsztaty Bożonarodzeniowe były szós-

tym wydarzeniem z cyklu "Entdecken Sie Polen!" ("Odkrywaj Polskę!"). Dla wszystkich gości czekał świąteczny bufet z polskimi potrawami.

Raz jeszcze dziękujemy za przybycie i życzymy wszystkim Wesołych Świąt Bożego Narodzenia!

[Więcej zdjęć z warsztatów >>>](#)

Podziękownia

Szanowni Państwo, z całego serca dziękujemy za finansowe wspieranie działalności naszej instytucji. Jesteśmy wdzięczni za każdą wpłaconą kwotę na nasze konto.

Kontoinhaber: Freunde des Polenmuseums

Bank: Bank Linth LLB AG, 8640 Rapperswil

Konto: 125672.2018

IBAN: CH92 0873 1001 2567 2201 8

Swift: LINSCH23

[Paypal>>>](#)

Muzeum otrzymało w Szwajcarii status organizacji pożytku publicznego (Organizacja Non-Profit) i przekazywane na rzecz naszej instytucji dotacje finansowe można odpisać od podatków.

REDAKCJA

Opracowanie merytoryczne:
Anna Buchmann
Katarzyna Helińska

Tłumaczenie: Jan Eberle

Projekt graficzny: Monika Czepielewska

ADRES

MUZEUM POLSKIE
Zamek Rapperswil
Postfach 1251

CH-8640 Rapperswil
Szwajcaria

muzeum.polskie@muzeum-polskie.org

Tel: 0041 (0)55 210 1862

Fax: 0041 (0)55 210 0662

www.muzeum-polskie.org

DOTACJE NA MUZEUM

Muzeum otrzymało status organizacji pożytku publicznego (Organizacja Non-Profit) i przekazywane na rzecz muzeum dary można [odpisać od podatków](#).

Kontoinhaber: Freunde des Polenmuseums

Bank: Bank Linth LLB AG, 8640 Rapperswil

Konto: 125672.2018

IBAN: CH92 0873 1001 2567 2201 8

Swift: LINSCH23

PayPal

Polnemuseum
Muzeum Polskie
SCHLOSS RAPPERSWIL